

Regionsudvalgets udtalelse — Politikramme for klima- og energipolitikken i perioden 2020-2030

(2014/C 415/04)

Ordfører	Annabelle Jaeger (FR/PES), medlem af regionalrådet i Provence-Alpes Côte d'Azur
Basisdokument	Anmodning fra Kommissionen af 12. februar 2014

I. POLITISKE ANBEFALINGER

Regionsudvalget, nu hvor de seneste videnskabelige data fra IPCC varsler en forværret situation med hensyn til klimaopvarmningen og dennes konsekvenser, og i tråd med Regionsudvalgets foregående rapport (CDR 5810/2013),

1. anmoder EU om at fastlægge tre gevinstgivende bindende klima- og energimål for perioden frem til 2030:

— et fald i drivhusgasemissionerne på 50 % i forhold til emissionsniveauet i 1990

— en andel af vedvarende energi på 40 % med en underopdeling i nationale mål

— et fald i forbruget af primærenergi på 40 % i forhold til niveauet i 2005 via effektivitetsgevinster, ligeledes med en underopdeling i nationale mål.

En sådan opdeling i tre mål er nødvendig, hvis man skal have den mindste chance for at undgå en katastrofal klimaopvarmning på mere end 2 °C og opfylde EU's langsigtede mål (et fald i drivhusgasemissionerne på 80-95 %);

2. henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 20.—21. marts 2014, hvor stats- og regeringscheferne blev enige om senest i oktober 2014 at træffe beslutning om en ny politikramme. Regionsudvalget forventer, at denne beslutning indebærer ambitiøse mål; er i denne forbindelse bekymret over det lave ambitionsniveau i Kommissionens hidtidige forslag, som med forpligtelsen til at opfylde målene på EU-niveau alene og den foreslåede forvaltningsstruktur er for svage i forhold til de foreslåede procentsatser;

3. mener, at en sådan opdeling i tre mål er realistisk teknisk set og vil være fordelagtig for den europæiske økonomi; den er afgørende for en langsigtet strukturel vision, som kan give Europa en bæredygtig, sikker og beskyttet energimæssig fremtid;

4. tilføjer, at EU bør have et mål om senest i 2050 at opnå tæt på nul nettoemissioner og samtidig sørge for, at energifattigdommen ikke forværres. Ud over den nødvendige fortsatte nedbringelse af drivhusgasemissionerne må der gøres en større indsats for at støtte forskning i og udvikling af metoder til at fjerne CO₂ fra atmosfæren og satses mere på at styrke den naturlige CO₂-opsamling;

5. bemærker, at EU med baggrund i disse fastsatte mål således skulle være parat til at forhandle om en global klimaaftale på den 21. samling i partskonferencen (COP21) i De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC), som vil blive afholdt i Paris i november-december 2015, og til hurtigst muligt og senest i slutningen af marts 2015 navnlig at informere UNFCCC om sine planer om 'nationale bidrag'.

A. Forvaltning

6. Regionsudvalget anbefaler, at denne nye energiforvaltningsramme, der foreslås, baseres på erfaringerne fra 2020-pakken, navnlig ved at fastlægge bindende mål på EU-niveau og på nationalt niveau, som medlemsstaterne forpligtes til at opfylde; mener således, at den foreslåede samarbejdsbaserede tilgang med mål udelukkende på EU-niveau ikke vil give de nødvendige incitamenter til at opfylde sådanne mål og opnå mere ambitiøse resultater;

7. mener, at det er strengt nødvendigt, at de nationale mål, der sigter mod at øge vedvarende energi og reducere energiforbruget, er bindende for alle medlemsstater, og at landene i den forbindelse indfører regionale og lokale strategier, hvilket ikke blot vil være mere effektivt, men også i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Denne struktur bør anvendes i den nye ramme for energiforvaltning;
8. understreger, at den nye fælles landbrugspolitik kan komme til at spille en afgørende rolle i forbindelse med reduktion af udledningen af drivhusgasser og fremme af CO₂-binding i landbrugs-, skovbrugs- og husdyrsektorerne;
9. understreger det lokale og regionale niveaus grundlæggende rolle i forbindelse med udarbejdelsen og indførelsen af politikker på områderne klimaændringer, udvikling af vedvarende energi og energieffektivitet, men understreger samtidig, at politikkerne kun kan fungere optimalt med en anerkendelse i form af et mandat og finansielle ressourcer på lang sigt;
10. opfordrer derfor Kommissionen til at anerkende og samarbejde med de lokale og regionale myndigheder om at håndtere de klima- og energimæssige udfordringer samt til at inddrage dem i politikrammen for 2030 og integrere dem i en ny energiforvaltning i overensstemmelse med principperne om forvaltning på flere myndighedsniveauer, der anerkender hvert forvaltningsniveaus rolle i forbindelse med opnåelsen af effektive offentlige politikker;
11. opfordrer endelig de lokale og regionale myndigheder til i højere grad at tage klimaudfordringen op ved at fastlægge egne ambitiøse mål for 2030 og ved sammen at fremlægge initiativer på COP21 i december 2015 i Paris. Dette bør foregå i overensstemmelse med COP19-afgørelserne, der blev truffet i Warszawa i november 2013 om anerkendelse af de regionale og lokale myndigheder i afventning af en global aftale.

B. Tre uadskillelige mål

12. Regionsudvalget fastholder, at selv om målet om en reduktion af drivhusgasser er yderst vigtigt for at sende et klart signal, så man kan internalisere alle udgifter i forbindelse med forurening og dermed nedbringe denne, er det mindst lige så vigtigt, at dette mål suppleres med mål om vedvarende energi og energieffektivitet, så man sikrer, at energiomstillingen rent faktisk fører til en sikker, konkurrencedygtig og bæredygtig økonomi med lav CO₂-udledning og indebærer en synergieffekt i forhold til klimaændringerne;
13. fastholder nødvendigheden af bindende mål, der medvirker til at rette investeringerne mod udviklingen af rene teknologier. I den henseende haster det desuden med at skabe lovgivningsmæssig sikkerhed for dem, der investerer i lavemissionsteknologier. Medlemsstaterne bør sørge for, at der findes en klar og stabil retlig ramme, som forhindrer, at nye regler får tilbagevirkende kraft;
14. minder om, at udgifterne bør fordeles rimeligt mellem lande, regioner og byer, og at der bør tages højde for kravene om fysisk planlægning og de vedvarende energikilder, som er til rådighed lokalt, uden at regionerne og bydistrikterne/byerne forhindres i frivilligt at påtage sig yderligere forpligtelser;
15. understreger, at der under udarbejdelsen af politikker på EU- og medlemsstatsplan må tages højde for, at det er nødvendigt at fastholde energiregningen på et rimeligt niveau, og at energieffektiviteten i den henseende er et nøgleinstrument, idet den giver forbrugerne og EU's medlemsstater mulighed for at spare mere end 200 mia. EUR hvert år frem til 2030⁽¹⁾; mener desuden, at det vil være hensigtsmæssigt at anbefale medlemsstaterne og de lokale og regionale myndigheder at træffe særlige foranstaltninger for sårbare familier og forbrugere med henblik på bekæmpelse af energifattigdom. En af de vigtigste metoder til at forbedre energieffektiviteten må være renovering af bygninger, hvilket er en central kilde til oprettelse af arbejdspladser i en sektor, der er så socialt følsom, som det er tilfældet for byggesektoren. Desuden vil det skabe mulighed for innovation inden for effektive og biobaserede energiressourcer, hvilket vil føre til investeringer i FUI. Der bør således oprettes særlige finansieringsfonde på EU-niveau med det formål at fremme energirenoveringen af bygninger.

C. Energiafhængighed i Europa

16. Regionsudvalget minder om, at Europa er den største energiimportør på verdensplan og mener, at mere ambitiøse europæiske mål, der sigter mod at opnå energibesparelser i 2030 og samtidig øge andelen af vedvarende energi, vil kunne reducere Europas energiimport betydeligt og give større uafhængighed;

⁽¹⁾ Ecofys, februar 2013: *Saving energy: bringing down Europe's energy prices for 2020 and beyond*.

17. En af de vigtigste metoder til at forbedre energieffektiviteten må være renovering af bygninger, samtidig med at der opføres nye energieffektive boliger. Det er dog ikke hensigtsmæssigt, at beslutninger herom træffes ud fra ét og samme synspunkt. De regionale og lokale myndigheder er det niveau, hvor de konkrete beslutninger kan tages på et relevant grundlag. Det bør føre til en betydelig jobskabelse i en sektor, der er så socialt følsom som byggesektoren. Desuden vil det skabe mulighed for innovation inden for effektive og biobaserede energiresourcer, hvilket vil føre til investeringer i FUI;

18. understreger, at vedvarende energi vil kunne dække knap halvdelen af energiforbruget i Europa i 2030 (kilder: Fraunhofer-instituttet ⁽²⁾ og det tyske rumagentur ⁽³⁾);

19. understreger betydningen af potentialt for energibesparelser, som er størst i de EU-lande, der importerer mest gas og olie. Investeringer i energieffektivitet i EU frem til 2030 vil gøre det muligt for EU at reducere den europæiske energiimport væsentligt og dermed forbedre Unionens energisikkerhed. Ligeledes vil man kunne udvikle nye teknologier, som er mere effektive, sikrere, billigere, og som skaber nye arbejdspladser;

20. mener desuden, at man vil kunne styrke EU's energiafhængighed og forsyningssikkerhed og udnytte alle lokale vedvarende energiresourcer ved yderligere at udvikle det indre marked for energi, f.eks. gennem forbrugernes egen produktion af vedvarende energi i lille målestok, nye sammenkoblinger, energilagring og intelligente net, og at alle medlemsstater derfor bør forpligtes til at indføre en lovgivning, der giver gunstige betingelser for dette. Udvalget understreger endvidere, at de vedvarende energikilders mangfoldighed fungerer som stødpude mod prissvingninger, gør energisystemet mindre sårbart og giver mulighed for at undgå forsyningsafbrydelser;

21. mener, at EU og medlemsstaterne bør fremme omstillingen af energiinfrastrukturen gennem en forbedring af de grænseoverskridende sammenkoblinger. Det haster især i de lande, der er længst væk fra at opfylde det allerede vedtagne mål om, at medlemsstaterne skal sikre et niveau for elsammenkoblinger svarende til mindst 10 % af deres installerede produktionskapacitet.

D. *Strukturreform af EU's emissionshandelsordning*

22. Regionsudvalget bifalder, at der er vedtaget såkaldt backloading til at forbedre ETS' funktion, men mener, at en strukturreform af emissionshandelsordningen er nødvendig; støtter i denne forbindelse Kommissionens forslag om også at oprette en 'markedsstabilitetsreserve', som imidlertid bør træde i kraft længe før 2020; mener, at det er strengt nødvendigt at supplere stabilitetsreserven med andre foranstaltninger, f.eks. en permanent afskaffelse af overskydende CO₂-kvoter og indførelse af minimumspriser;

23. anmoder Kommissionen om at begrænse internationale køb af CO₂-emissionstilgodehavender. Disse tilgodehavender gør det umuligt at foretage de ønskede strukturelle ændringer i EU og er desuden ikke fordelagtige for territoriale investeringer; opfordrer desuden til, at der træffes foranstaltninger til at tilskynde til CO₂-lagring i bæredygtigt forvaltede skove;

24. mener, at en del af indtægterne fra emissionshandelen bør gå til foranstaltninger på lokalt og regionalt niveau;

25. finder det vigtigt, at der også videreudvikles andre fælles styringsmidler til at mindske klimapåvirkningen, f.eks. miljødesign og offentlige indkøb. CO₂-afgifter er et effektivt styringsmiddel, hvor der findes gode erfaringer at bygge videre på.

E. *Af hensyn til lokal produktion*

26. Regionsudvalget mener, at forbrugernes egen produktion af vedvarende energi i lille målestok bør indgå i løsningerne med henblik på et fremtidigt Energi-Europa, der kan styrke den europæiske økonomis modstandsdygtighed over for prissvingninger, og at alle medlemsstater bør forpligtes til at indføre en lovgivning, der giver gunstige betingelser for dette;

27. mener, at kooperativer, som er oprettet på borgernes initiativ på lokalt og regionalt plan for at fremme vedvarende energi, kræver særlig opmærksomhed, for det første fordi antallet af energiudbydere dermed øges, og for det andet fordi de gennem en betydelig oplysningsindsats styrker bevidstheden om betydningen af en rationel energiudnyttelse;

⁽²⁾ Fraunhofer-instituttet, maj 2011: *Long Term Potentials and Costs of RES*.

⁽³⁾ Greenpeace, 24. oktober 2012: *EU-27 Energy [R]evolution*; WWF, 6. november 2013: *Renewable energy: a 2030 scenario for the EU*.

28. bemærker, at det er i befolkningens interesse, at myndighederne i nærområdet bistår dem bedst muligt i at løse deres energiproblemer uden yderligere omkostninger, og at der findes lokale løsninger på de vanskeligheder, der er forbundet med energiproduktion og prisstigninger på de globale markeder; lokale og regionale organer bør som ejere af energiproduktion også påtage sig en større rolle i udbredelsen af vedvarende energi;

29. minder om nødvendigheden af at sikre overensstemmelse mellem den konkurrenceretlige ramme på EU-niveau, hvor Den Europæiske Union har enekompetence, og de grundlæggende principper for EU's energipolitik, hvorefter kompetencen er delt mellem EU og medlemsstaterne under hensyntagen til nærhedsprincippet og de lokale og regionale myndigheders — især de lokale og regionale energiagenturers — vigtige rolle.

F. Det lokale og regionale niveaus ledende rolle, når det gælder om at imødekomme klima- og energimæssige udfordringer

30. Regionsudvalget understreger, at de lokale myndigheder, som de mange ekstreme klimafænomener i den seneste tid har vidnet om, rammes hårdt af konsekvenserne af manglende handling og også må betale prisen for fremtidige konsekvenser, hvis ikke energiomstillingen gennemføres i et hurtigere tempo;

31. bemærker, at mere end 70 % af foranstaltningerne til begrænsning af klimaændringer og op til 90 % af foranstaltningerne til tilpasning til klimaændringer ifølge skøn fra UNDP ⁽⁴⁾ træffes af lokale myndigheder;

32. minder om, at Den Europæiske Union har udformet en tilpasningsstrategi, og at det vil være regionerne og de lokale myndigheder, som i første række vil blive konfronteret med følgerne af klimaændringerne i de kommende tiår. Derfor og med henblik på en revision af denne strategi for tiden efter 2020 må der derfor gøres en stor indsats i regioner og byer for at iværksætte programmer for tilpasning til klimaændringerne, som bør støttes finansielt af EU;

33. understreger, at de lokale og regionale myndigheder kan bidrage med information og øge kendskabet til de økonomiske og sociale fordele, der er på lokalt niveau ved energiomstilling, idet de er tæt på borgerne;

34. understreger, at politikrammen for 2030 bør bero på EU-initiativer på lokalt plan og styrke disse, f.eks. EU's borgmesteraftale, som udvalget ønsker forlænget til 2030, 'Mayor Adapt' og andre EU-finansierede projekter; opfordrer i denne forbindelse Kommissionen til at sikre politikkohærens og synergier mellem de forskellige initiativer og til at inddrage Regionsudvalget i udformningen og gennemførelsen, hvor det er relevant. Det er meget vigtigt, at disse muligheder, som EU tilbyder, også bliver tilgængelige for små byer og landdistrikter;

35. påpeger, at det vil være nyttigt, hvis de lokale og regionale myndigheder for at nå endnu længere fastlægger særlige kvantitative mål for 2030 med hensyn til nedbringelse af emissioner, vedvarende energi og energibesparelser med støtte fra de relevante lokale og regionale strategier og med henblik på at fremme områdernes dynamik. Disse mål kan bl.a. fastsættes via en styrkelse og en udvidelse af borgmesteraftalen, som bør forlænges ud over 2020;

36. anmoder Kommissionen om, på baggrund af eksisterende eller fremtidige lokale finansielle strukturer at stille forslag om finansiering af energiomstillingen, navnlig via EIB, ud over de EU-midler, som allerede er afsat til perioden 2014-2020 (Life+Climate, strukturfondene, Horisont 2020, Connecting Europe-faciliteten osv.);

37. opfordrer de lokale og regionale myndigheder til, på baggrund af denne udtalelse, at forene deres kræfter og ved hjælp af fælles mobilisering give deres mening til kende forud for og under COP21. En vigtig etape i den forbindelse er klimatopmødet, der afholdes af FN's generalsekretær den 23. september i New York.

Bruxelles, den 8. oktober 2014

Michel LEBRUN

*Formand for
Regionsudvalget*

⁽⁴⁾ Rapport fra UNDP: *Charting a new low-carbon route to development: A primer on integrated climate change planning for regional governments* (2009).